

OWEN DAVEY

SUPERCHILLE
KROKODILLEN

FONTAINE UITGEVERS

*Een half verscholen
Siamese krokodil*

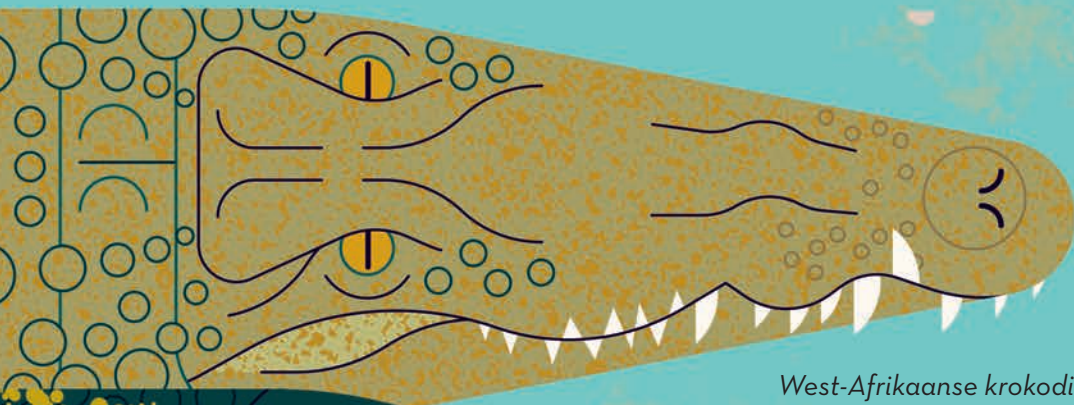

INHOUD

- 6 Wat zijn krokodillen?
- 8 Degelijk ontwerp
- 10 Leven met dinosaurussen
- 12 In beweging
- 14 Stiekeme sluipers
- 16 Jagen voor de kost
- 18 Geboren en getogen
- 20 Een krokodillenleven
- 22 Sociale wezens
- 24 Warm en koud
- 26 Mini en maxi
- 28 Op schaal
- 30 Krokodillenmythologie
- 32 Beroemd en berucht
- 34 Bescherming
- 36 Register

WAT ZIJN KROKODILLEN?

De term 'krokodil' of 'krokodilachtige' verwijst naar de ongeveer 26 diersoorten die onder de 'Crocodylia' vallen. Hiertoe behoren de zogenoemde 'echte krokodillen', maar ook alligators, gavialen en kaaimannen. Al deze krokodillen zijn sterke, gepantserde reptielen met lange, platte snuiten, krachtige kaken, lange gespierde staarten en vier korte poten. Het zijn semi-aquatische dieren die zowel op het land als in het water leven.

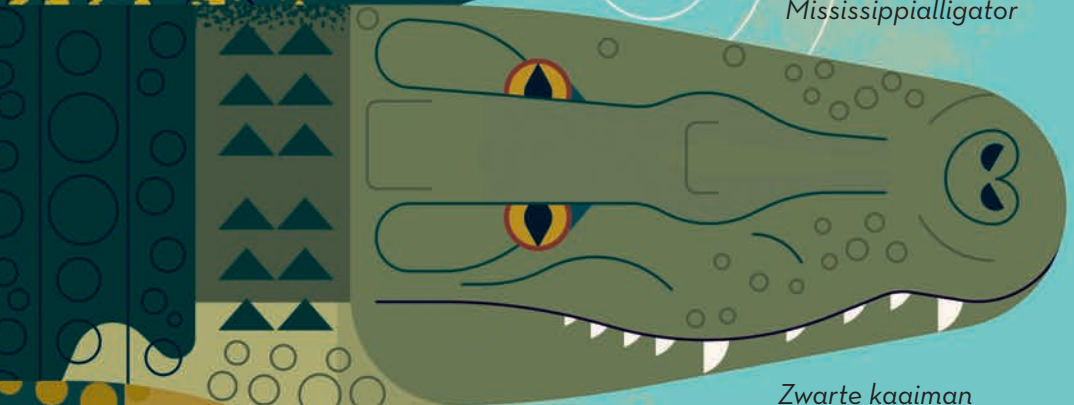
West-Afrikaanse krokodil

Tot de echte krokodillen behoren hele sterke en agressieve soorten. Bij deze dieren blijft de vierde tand in de onderkaak zichtbaar als ze hun bek sluiten.

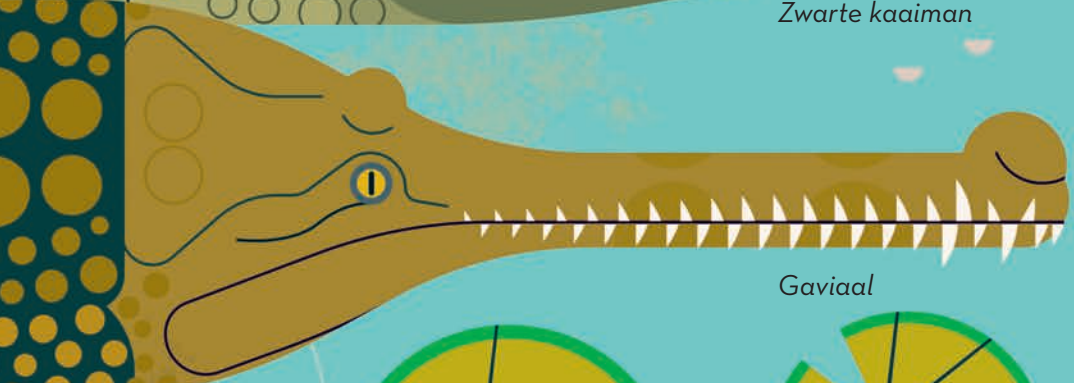
Mississippialligator

Alligators hebben een brede U-vormige snuit. Net als bij kaaimannen valt hun bovenkaak over hun onderkaak, zodat alleen de boventanden zichtbaar zijn als hun bek gesloten is. De twee echte alligators leven in China en het Zuidoosten van de Verenigde Staten.

Zwarte kaaiman

Kaaimannen zijn een soort alligators, alleen leven ze in Zuid- en Midden-Amerika. Anders dan bij alligators zit er kraakbeen tussen hun neusgaten in plaats van bot.

Gaviaal

Gavialen hebben een opvallend smalle snuit. De mannetjes hebben een knobbel aan het uiteinde van hun neus.

Hap slik weg

Krokodillen zijn voornamelijk carnivoor, wat betekent dat ze vooral andere dieren eten. In zeldzame gevallen eten ze ook vruchten en zaden. Deze opportunistische roofdieren eten elke prooi die ze te pakken krijgen, zoals apen, haaien, grote katachtigen, kikkers, kevers, vogels, schildpadden, vissen, krabben, wilde zwijnen, antilopen en andere krokodillen.

Het gevarieerde dieet van krokodillen

Oost west, thuis best

Krokodillen komen vooral voor in tropische en subtropische laaglanden. Je komt ze tegen in de buurt van water, zoals rivieren, meren, moerassen en de open zee. Echte krokodillen hebben klieren die overtollig zout verwerken zodat ze tegen het zoute zeewater kunnen. Andere soorten leven voornamelijk in zoet water.

Nu we de basisfeiten kennen, duiken we snel onder in de wonderlijke wereld van de krokodil. Snel een beetje. Laten we de superchille krokodillen eens goed bekijken.

DEGELIJK ONTWERP

Krokodillen hebben bijzondere kenmerken ontwikkeld waardoor ze heel goed kunnen jagen. Bekijk maar eens goed hoe deze orinocrokodil eruitziet, dan merk je vanzelf wat deze roofdieren zo effectief en dodelijk maakt.

Maag

Krokodillen hebben een sterk maagzuur in hun maag dat botten, schelpen, hoeven en hoorns kan verteren.

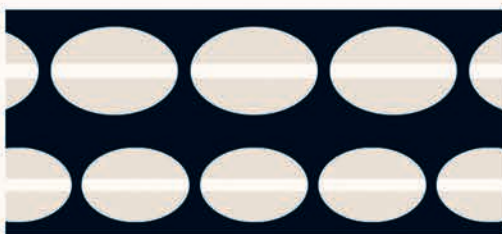
Schubben

Krokodillen hebben een dikke huid die grotendeels is bedekt met een laag schubben. Deze schubben overlappen elkaar niet, maar liggen in nette rijen op de huid. Ze zijn gemaakt van 'bèta-keratine', een hardere versie van onze vinger-nagels.

Osteodermen

Een deel van schubben is versterkt met even grote beenplaatjes, die 'osteodermen' worden genoemd. Deze maken het natuurlijke pantser van de krokodil steviger, en worden bovendien snel warm in de zon, als kleine zonnepanelen.

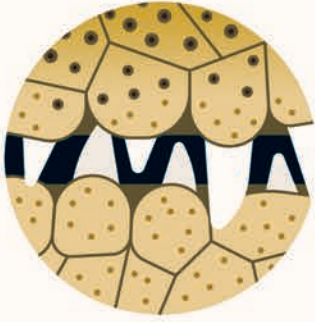

Poten

Krokodillen hebben vijf tenen aan hun voorpoten en vier aan hun achterpoten. Aan de eerste drie tenen van elke voet zitten scherpe klauwen. Ze hebben zwemvliezen aan hun poten zodat ze wendbaar zijn tijdens het zwemmen en goed in ondiep water kunnen lopen.

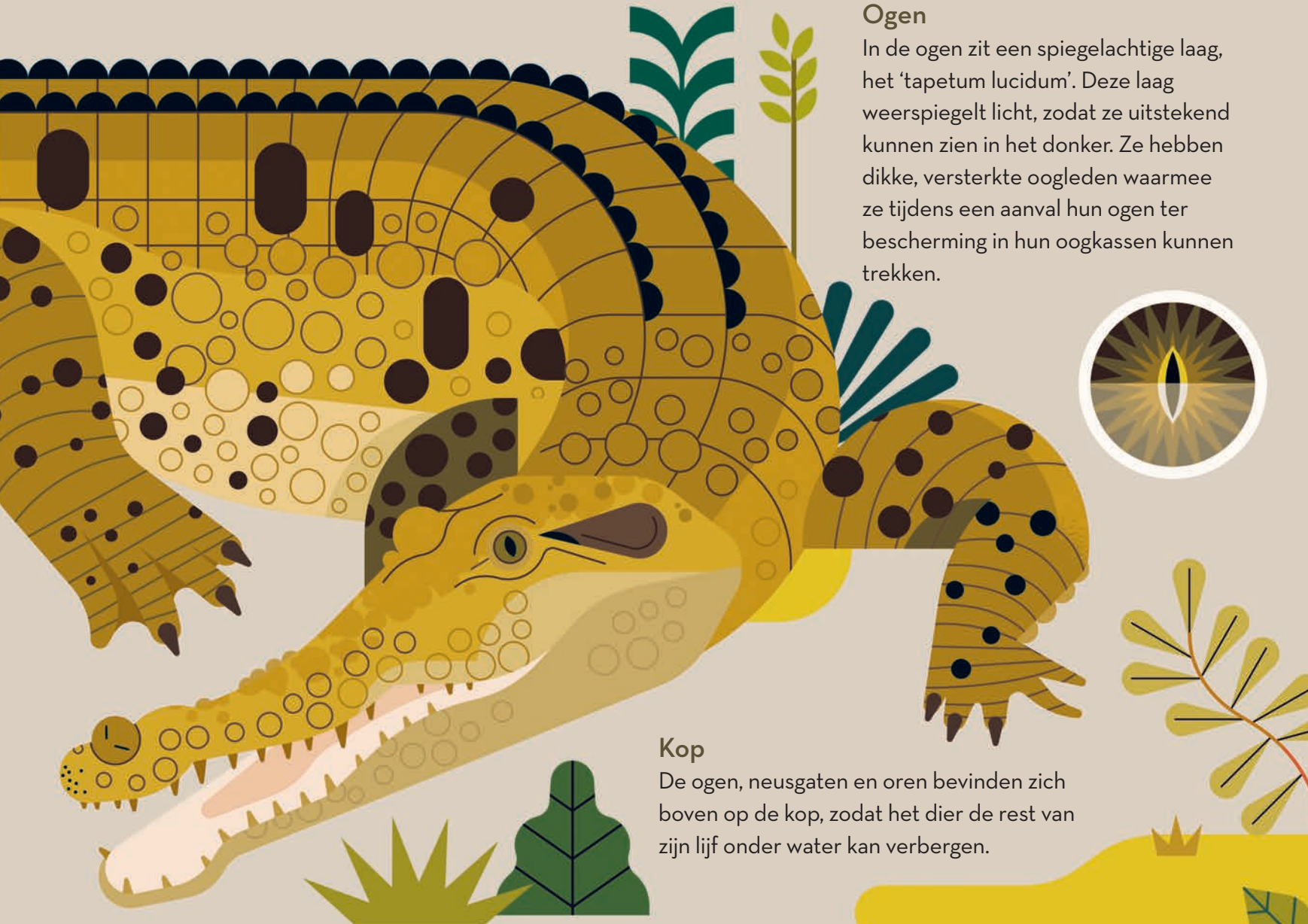
Staat

Ze gebruiken hun lange, gespierde staart om te zwemmen. Dankzij hun staart kunnen ze zich met 25 kilometer per uur door het water bewegen. Dat is bijna drie keer zo snel als de beste Olympische zwemmer.

Huidreceptoren

Deze zwarte vlekken zijn kleine zintuigen waarmee ze drukgolven en kleine trillingen waarnemen die hun prooi met zijn bewegingen produceert. Ze zijn tien keer zo gevoelig als onze vingertoppen, en krokodillen hebben er duizenden van. Bij echte krokodillen zitten ze op elke schub, maar bij alligators zitten ze alleen rond hun bek. Ze kunnen er een gnoe mee opmerken die 20 meter bij hen vandaan staat te drinken.

Ogen

In de ogen zit een spiegelachtige laag, het 'tapetum lucidum'. Deze laag weerspiegelt licht, zodat ze uitstekend kunnen zien in het donker. Ze hebben dikke, versterkte oogleden waarmee ze tijdens een aanval hun ogen ter bescherming in hun oogkassen kunnen trekken.

Kop

De ogen, neusgaten en oren bevinden zich boven op de kop, zodat het dier de rest van zijn lijf onder water kan verbergen.

Tanden

Krokodillen kunnen niet op hun voedsel kauwen. Ze gebruiken hun tanden om hun prooi beet te pakken en er stukken af te scheuren. Als ze een tand kwijtraken, staat er alweer een nieuwe klaar. Een krokodil verbruikt in zijn hele leven wel 4000 tanden.

Kaken

Dankzij hun grote, gespierde kaken kunnen krokodillen hard bijten. De spieren zijn zo stijf dat ze even hard aanvoelen als botten. De spieren waarmee een krokodil zijn kaken opent, zijn echter relatief slap en daardoor kun je zijn bek met je hand of een stevig stuk tape dichthouden. Maar probeer dat vooral niet zelf!

LEVEN MET DINOSAURUSSEN

Wist je dat er in de tijd van de dinosaurussen ook al krokodillen waren? De moderne krokodil stamt af van een 250 miljoen jaar oude dynastie van zeer diverse reptielen uit de familie der 'Crocodyliformes'.

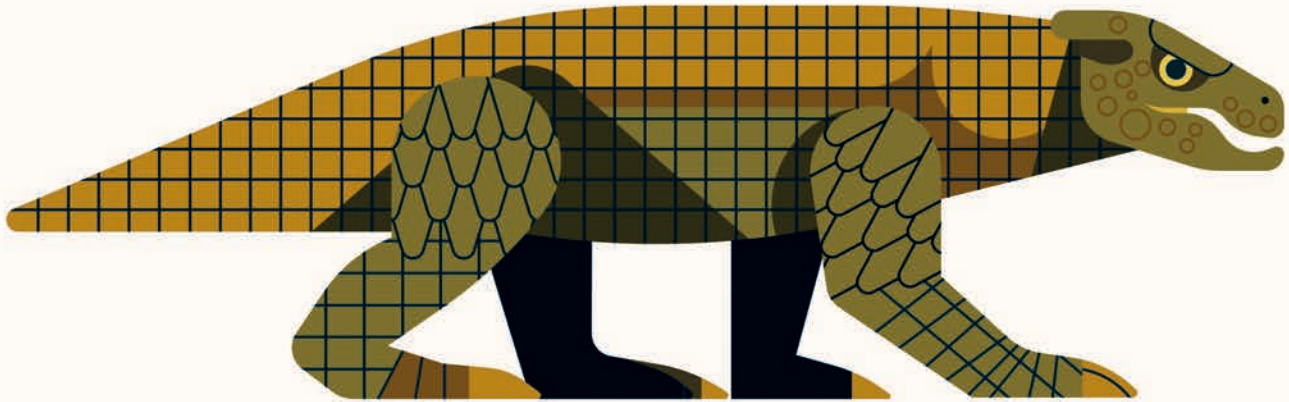
Deinosuchus

Deze kolossale krokodil leefde circa 80 miljoen jaar geleden en was een van de grootste krokodillen die ooit heeft bestaan. De grootste exemplaren wogen wel 6000 kilo en waren 10,6 meter lang. Dat is even zwaar als een olifant en langer dan een bus! Bovendien konden ze harder bijten dan een Tyrannosaurus rex. Het was dus een indrukwekkend roofdier dat makkelijk een dinosaurus kon doden en opeten.

Simosuchus clarki

Deze soort had een zeer korte neus en sterke poten. Waarschijnlijk leefde dit dier volledig op het land en at hij voornamelijk planten. Hij kon 75 centimeter lang worden en was dus klein voor een Crocodyliform. Zijn lijf was bedekt met een hard schild van osteodermen.

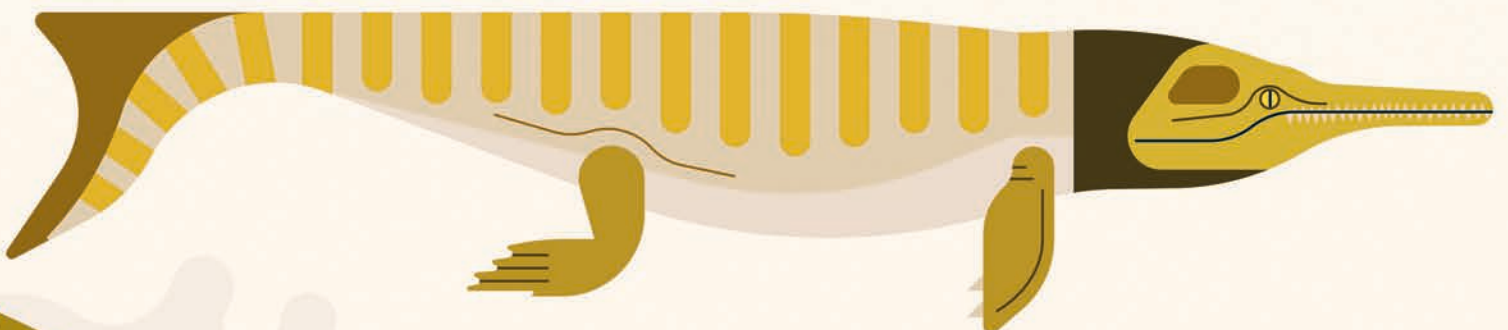
Boverisuchus magnifrons

Dit dier kon zo'n drie meter lang worden en had een dinosaurusachtige staart, een sterk bepantserde huid, hoefachtige tenen en poten waar hij goed mee kon rennen.

Metriorhynchus superciliosus

Deze gestroomlijnde krokodillensoort leefde tijdens het Jura in de oceanen. Hij had zwempoten en had vinnen aan zijn staart.

IN BEWEGING

De meeste dieren kunnen niet zo makkelijk zowel op land als in het water leven, maar de krokodil is goed aangepast aan beide leefgebieden. Toch leven de meeste krokodillen liever in het water en komen ze alleen aan land om te zonnebaden of eieren te leggen.

Centraal Afrikaanse krokodil

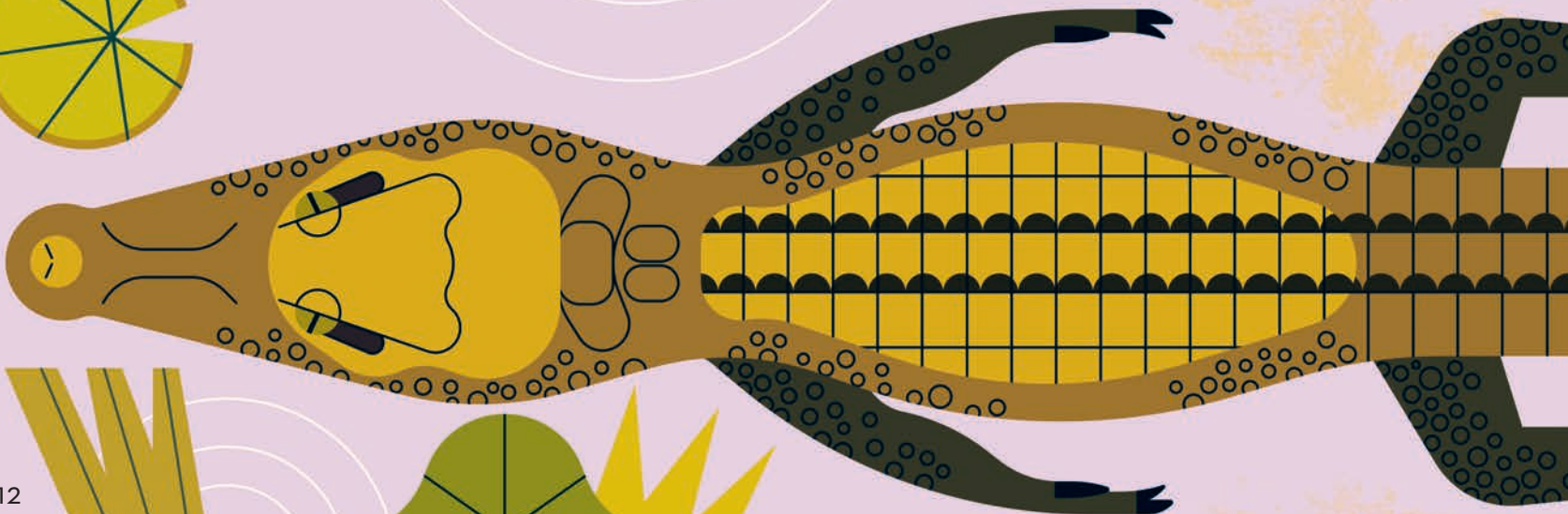
Kort maar krachtig

Krokodillen kunnen op land korte afstanden afleggen door hun poten ver uit elkaar te plaatsen en hun buik bij de grond te houden. Deze manier van lopen doet denken aan die van de hagedissen. Ze doen dit vooral aan modderige kusten.

Op hoge poten

Meestal lopen krokodillen op land 'op hoge poten'. Ze plaatsen hun poten verticaal onder hun lijf en draaien tijdens het lopen met hun enkels zodat hun buik en het grootste deel van hun staart hoog boven de grond blijven. Zoogdieren en krokodillen hebben een vergelijkbare manier van lopen: linker voorpoot, rechter achterpoot, rechter voorpoot, linker achterpoot.

Ruitkrokodillen hebben krachtige poten en kunnen het best op land lopen.

Op een drafje

Sommige kleinere krokodillen kunnen zelfs een sprintje trekken zoals een hond dat zou doen. Dat doen ze doorgaans alleen als er gevaar dreigt en ze hun toevlucht zoeken tot het water.

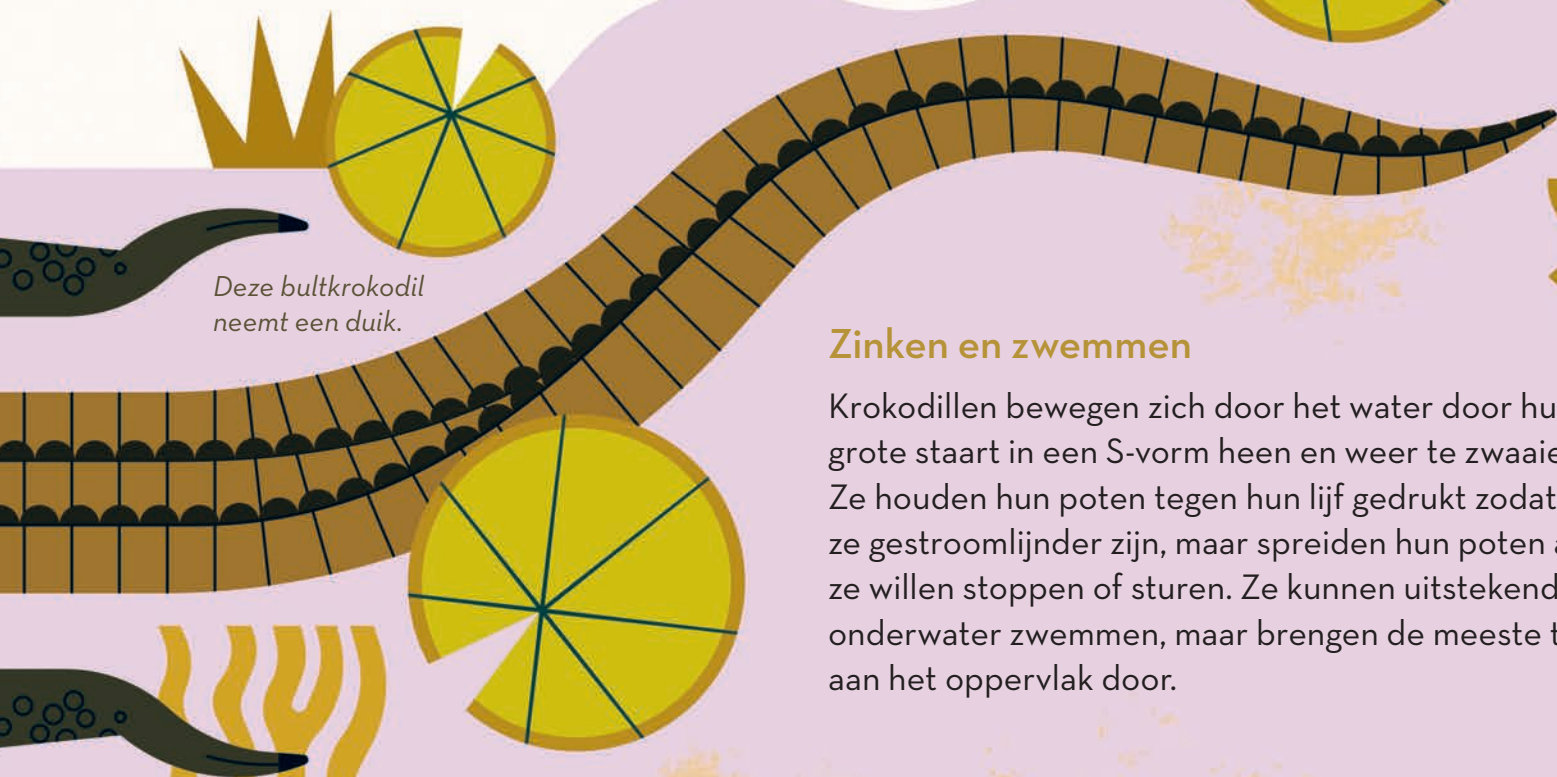
Australische krokodillen kunnen 16 kilometer per uur lopen, maar niet heel lang.

Deze jonge spitsnuitkrokodil ligt lekker in de zon.

Op grote hoogte

Sommige krokodillen kunnen zelfs in bomen klimmen! Er zijn exemplaren, meestal van minder dan 1,5 meter lang, gezien die op een tak in de zon hun territorium in de gaten hielden. Meestal zitten ze op een tak boven het water, zodat ze zo nodig snel kunnen vluchten. Er is zelfs een Australische krokodil gezien die over een twee meter hoog traliehek probeerde te klimmen.

Deze builkrokodil neemt een duik.

Zinken en zwemmen

Krokodillen bewegen zich door het water door hun grote staart in een S-vorm heen en weer te zwaaien. Ze houden hun poten tegen hun lijf gedrukt zodat ze gestroomlijnder zijn, maar spreiden hun poten als ze willen stoppen of sturen. Ze kunnen uitstekend onderwater zwemmen, maar brengen de meeste tijd aan het oppervlak door.